

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI
PROVEDBENOG PROGRAMA
OPĆINE LIŠANE OSTROVIČKE
ZA 2023. GODINU**

1. PREGLED STANJA U UPRAVNOM PODRUČJU

Na području Općine Lišane Ostrovičke (u daljnjem tekstu „Općina“ / „Općina Lišane“) u analiziranom razdoblju prisutan je isti trend u kojem prihodi nisu na razini na kojoj bi trebali biti kako bi Općina Lišane mogla provoditi planirane aktivnosti i mjere određene provedbenim programom Općine Lišane Ostrovičke za razdoblje 2021. – 2025. Ipak, Općina Lišane čine sve kako bi ostvarila što bolje rezultate i kako bi pokušali provesti što više planiranog, unatoč ograničenim sredstvima i smanjenim mogućnostima djelovanja.

Provedbeni program Općine Lišane osmišljen je tako da prati potrebe ali i mogućnosti Općine. Od početka mandata uvidjeli su se problemi i stara dugovanja koja su ograničavajući faktor realizacije svega planiranog, pa se u skladu s tim prilagođavaju mjere i aktivnosti i njihova provedba. Godišnji prihodi su puno manji od rashoda, što otežava realizaciju projekata u planiranom razdoblju. Još jedna otežavajuća okolnost je nemogućnost planiranja prijave na projekte zbog neujednačene provedbe i kašnjenja u raspisivanjima najavljenih natječaja, te čestim izmjenama pravila i uvjeta. Općini kojoj svaki projekt može biti presudan za realizaciju godišnjeg proračuna takva situacija nikako ne odgovara jer su joj ograničeni resursi, a samim time i mogućnost prilagodbe na razne pozive.

Pronađeni su načini financiranja određenih projekata poput vrtića gdje je izvršen otkup zemljišta, počele su pripreme za gradnju montažnog objekta za DVD, gdje se završilo s izgradnjom zaštitne ograde na zemljištu na kojem će biti DVD. Pokrenute su aktivnosti prema privatnicima kroz raspisivanje natječaja za otkup zemljišta i prodane su 3 parcele investitoru koji bi kroz 2023. godinu trebao početi s poslovnim aktivnostima na istoj. Planirana aktivacija gospodarske zone na taj način je pokrenuta, te je Općina dobila određena sredstva koja su joj pomogla u drugim poslovima sa liste aktivnosti. Općina Lišane i dalje planiraj i izgradnju solarnog polja, što bi također donijelo značajna sredstva za općinski proračun, ali za takvu vrstu investicije čeka se neka najbolja prilika u kojoj bi se takav projekt realizirao u najpovoljnijem obliku za Općinu.

Poljoprivreda je identitet prostora Općine i njezin najveći resurs i prilika da se poljoprivredno zemljište Bara aktivira. Ono je u završnoj fazi u kojoj se trebaju finalizirati započeti procesi izgradnje sustava navodnjavanja financiranog iz EU kohezijskog fonda i državnog proračuna. Lokalna braniteljska zadruga „Agro Lišane“ ima koncesiju nad državnim zemljištem na kojem je sustav navodnjavanja blizu realizacije. Sama zadruga je revitalizirana novim mlađim članovima koji bi trebali potaknuti poljoprivrednu proizvodnju i bolju organizaciju poljoprivrednih aktera. U 2023. će Općina podržavati zadrugu da nastavi sa okupljanjem svih u smislu poboljšanja ove aktivnosti.

Veliko poskupljenje električne energije je imalo veliki utjecaj na rad Općine, amortizacija troškova se pokušala postići gašenjem javne rasvjete kako bi se uštedom kompenziralo drastično poskupljenje. Troškovi električne energije su porasli sa 16.000,00 € godišnje na 37.000,00 € godišnje, što je ogroman udar na proračun. I dalje vrijedi odluka o volontiranju vijećnika kako bi se stvorile dodatne uštede. Volontiranje je nastavljeno i u 2023. godini, a situacija sa električnom energijom će ostati ista do kraja 1. kvartala kada će se čekati odluka Vlade o nastavku mjera pomoći i shodno toj odluci će Općina pokušati naći način da riješi i ovaj problem.

Popis stanovništva unatoč popisnim nelogičnostima je pokazao realno stanje u Općini Lišane. Došlo je do pada broja stanovništva od skoro 10 % što je drastično smanjenje ako uzmemo u obzir mali broj stanovnika. Realna slika je još „gora“ ali Općina vodi brigu da svi stanovnici imaju sve uvjete koji su u ovom trenutku mogući, a najmanje što može čini da stanovnici imaju bezrezervnu podršku u bilo kojem smislu u kojem je to moguće s obzirom na djelatnosti koje Općina obavlja.

Najveće promjene stanja u upravnom području su se dogodile u pogledu prema budućim aktivnostima i odnosu prema istima. Svi projekti o kojima se samo pričalo, sada se nastoje pripremiti kroz dokumentaciju kako bi bili spremni za natječaje i u tom smislu se dogodila najveća promjena i pomak. Dokaz tome su projekti aktivnosti oko vrtića, igrališta, dvorane i sl. gdje je bilo potrebno prvenstveno kvalitetno i pravodobno pripremiti dokumentaciju. Dva igrališta su uređena i završena dok se za dječji vrtić čeka početak izgradnje prema natječaju ministarstva. Rješavanje imovinsko pravnih odnosa su prioritet, ali ne ovisi o samoj Općini i proces je sporiji od željenog. U tom smislu načelnik je dogovorio sastanak s nadležnim ministarstvom kako bi se ubrzala finalizacija izmjere koja je obavljena ali nije završen proces.

S aspekta upravljačke pozicije podigla se transparentnost općinskog tijela što nije bila praksa ranije. Također, pristupa se jako oprezno financijama zbog ograničenog budžeta, ali važno je za istaknuti da se unatoč krizi nije odustalo od socijalnih mjera i davanja prema stanovništvu i udrugama i poticanju održavanja kulturnih aktivnosti i svih dešavanja unutar općine. Nastoji se i educirati ljude kroz radionice i upoznavanje s mogućnostima koje oni eventualno imaju a za koje im Općina Lišane može dati pravodobne informacije i savjetovanje.

Općina Lišane se unatoč ograničenim sredstvima u proračunu bori za realizaciju i ostvarenje planiranih proračunskih stavki i trebala bi uspjeti implementirati sve planirane projekte do kraja mandata. Općinska uprava je stekla već sada ogromno upravljačko iskustvo kroz prijave projekata i sada to iskustvo želi iskoristiti kako bi rezultati u ovom mandatu bili što bliže ostvarenju svih aktivnosti i mjera koje su planirane. Tome pridonosi i stabilno vijeće koje odluke donosi pravovremeno i jednoglasno. Donesen je i proračun za 2024. godinu.

Gorući problem financiranja i neriješenih imovinsko pravnih odnosa velika su kočnica razvoja Općine. Da bi Općina povećala proračun i stvorila bolje prilike za provedbu novih projekata treba podršku svih relevantnih aktera, kako bi se trud i potencijal kojeg Općina Lišane ima mogao iskoristiti u smislu poboljšanja kvalitete života i možebitnog povećanja broja ljudi koji žive na području Općine.

2. IZVJEŠĆE O NAPRETKU U PROVEDBI MJERA

Mjera 1. U sklopu mjere 1. u svrhu unaprjeđenja lokalne prometne povezanosti, povećanja sigurnosti prometna i razvoja prometne mreže, iskorištena su sredstva za asfaltiranje i izgradnju nogostupa preko natječaja za izgradnju komunalne infrastrukture za nacionalne manjine i utrošeno je za ove aktivnost ukupno 85.021,29 € sa sredstvima Općine i sufinanciranim sredstvima od Ministarstva regionalnog razvoja i od Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja. Asfaltiran je put prema crkvi Sv. Ante dužine 180 m u vrijednosti od 12.000,00 €, asfaltirao se put prema groblju Sv. Luke u dužini 300 m u vrijednosti 21.150,00 €. Završena je obnova puta u naselju Dobropoljci, Ostrovica i Lišani u vrijednosti od 20.000,00 €.

U 2023. godini asfaltirano je ukupno 2 kilometra cesta i uređeno je 600 metara nogostupa.

Javna rasvjeta u gospodarskoj zoni Trolokve je postavljena ali nije puštena u pogon i planira se puštanje u pogon kada dođu prvi investitori i poslovni subjekti. U 2023. nije bilo promjena u ovoj mjeri, osim što je prodan dio zemljišta od 11 000 m² u gospodarskoj zoni te se očekuju prve investicije. Općina je uprihodila oko 60 000 € od ove prodaje.

U 2023. postavljeni su novi totemi/table na ulazu u Općinu i oslikane su autobusne stanice sa motivima Ravnih kotara, postavljene su oznake za crkve Sv. Ante i Sv. Luke i napravljeno je jedno penjalište za koje je napravljena turistička signalizacija, kao i turistička signalizacija za jedno odmorište. Većina ovih aktivnosti je financirana od strane turističke zajednice.

Za zamjenu rasvjetnih tijela je napravljen glavni projekt, energetski pregled i sva dokumentacija je sprema na prijavu na HBOR koji je pozitivno ocijenio projekt i očekuje se njegova realizacija u 2024. godini. Nije se išlo u prijavu na druge natječeaje dok se ne realizira HBOR zbog povoljne kamate. Planira se zamjena rasvjetnih tijela u 3 naselja. Dosadašnjih 320 rasvjetnih tijela će se povećati na 360. Trenutno je u tijeku javna nabava.

Za mjeru 1 je u 2022. godini Općina utrošila sredstva u iznosu 85.021,29 €. Uprihođeno je 60 000 € od prodaje zemljišta u gospodarskoj zoni.

Mjera 2. Za provedbu aktivnosti mjere 2. za očuvanje povijesno i kulturno značajnih objekata na području Općine u svrhu razvoja turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života i povećanje trajanja kulturnih dobara, unaprjeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta planira se napraviti pristupne ceste do lokaliteta na kojima će se uređivati sadržaji. Planira se rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sanacija devastirane škole koja je bila uništena u obrambenom ratu. Plan je da se mjera pokrene početkom 2024. godine. Postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa usporavaju realizaciju ove mjere.

Izgradnja vidikovaca je pri kraju, lokacija vidikovca Sv. Ante je u Ostrovici, jedan dio projekta je financirala turistička zajednica a ostatak Općina Lišane. Izgradnja vidikovca Lišane Ostrovičke je u planu za 2024. godinu, jer se u sklopu vidikovca u Ostrovici napravilo i penjalište pa se drugi vidikovac nije ni počeo graditi i uređivati. Napravljena su 42 smjera penjališta iznad vidikovca., odnosno penjalište sa nosačima za penjače.

Gradnja garaže vatrogasnog doma još nije započeta ali je zemljište ograđeno i napravljena je ograda zemljišta na kojem slijedi druga faza same izgradnje garaže odnosno montažnog objekta za potrebe vatrogastva.

Za mjeru 2 je u 2023. godini Općina utrošila sredstva u iznosu 1.562,30 €.

Mjera 3. Provedba mjere 3 u 2023. još nije započeta. U tijeku je izrada projekta i stvaranja idejnog rješenja. Dogodila se elementarna nepogoda odnosno poplava zbog koje se još nije krenulo u uređenje, nego će se krenuti nakon sanacije područja.

Za mjeru 3 je u 2023. godini Općina nije trošila sredstva.

Mjera 4. Provedba mjere 4. u svrhu povećanja sadržaja za djecu i roditelje, unaprjeđenja dosadašnjih igrališta, ulaganje u odgoj i obrazovanje djece je provedena kroz sve planirane aktivnosti i utrošeno je 92.300,00 €. Uređena su 2 igrališta preko natječaja APPRR-a u 100% iznos, a drugo igralište je financirano 90% od strane županije i 10% od strane općine. Mjera je provedena u cijelosti i planira se izgradnja još 2. Izrađen je i projekt za sportsku dvoranu. Završen je idejni projekt za izgradnju vrtića, i projekt je prošao na natječaju te se očekuje početak izgradnje u 2024. godini. Dobivena je odluka Ministarstva znanosti za financiranje od oko 240.000,00 €. Planira se nabava u prvom kvartalu, a do polovice 2024. godine se planira gradnja vrtića, jer je zemljište imovinsko pravno uređeno i spremno.

Za mjeru 4 je u 2023. godini Općina utrošila sredstva u iznosu 1.500,00 €.

Mjera 5. Provedba mjere 5 još nije započeta. Planira se urediti info centar u objektu koji je dodijeljen Općini Lišane od strane Hrvatskih cesta, i planira se adaptacija prostora za potrebe zadruge. Prvi korak će biti ishodovanje građevinske dozvole, ali ne prije nekog natječaja za tu namjenu, kako bi se sanirao taj objekt.

Prostor kojeg je do sada koristio DVD, prelaskom DVD-a u novi montažni objekt, zadruga bi preuzela prostor u kojem bi mogla održavati svoje aktivnosti i potreba.

Za mjeru 5 je u 2023. godini Općina nije utrošila sredstva, neposredno da aktivnostima oko izgradnje garaže DVD-a.

Mjera 6. Provedba mjere 6 još nije započeta. Planira se osnovati mjesni odbor u svrhu očuvanja općinske imovine i savjeta mladih kako bi se mladi aktivnije uključili u rad Općine Lišane.

Za mjeru 6 je u 2023. godini Općina nije utrošila sredstva, ali se planira aktivirati savjet mladih do kraja godine.

Mjera 7. Provedba mjere 7. je ostvarena u smislu pripreme projektne dokumentacije, građevinske dozvole i svih potrebnih suglasnosti u svrhu osiguravanja dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja i poticanja razvoja sporta i rekreacije. Za vježbalište na otvorenom je osiguran teren ali se čeka natječaj na koji bi se prijavio ovaj projekt. Trenutno ne postoji izvor financiranja za izgradnju i opremanje igrališta s umjetnom travom. Izgradnja društvenog doma Lišane Ostrovičke se pokušala realizirati kroz prijavu na natječaj, ali na žalost nije prikupljen dovoljan broj bodova, ali dovršen je idejni projekt i sva potrebna dokumentacija pa će se taj projekt pokušati realizirati na neki od budućih natječaja. Za ove natječaje se čekaju adekvatni pozivi za prijavu. Planira se prijava na 7.4.1.Zemljište je osigurano i pripremljeno.

Za mjeru 7 je u 2023. godini Općina nije utrošila sredstva.

Mjera 8. Provedba mjere 8 je u izvještajnom razdoblju ostvarena u planiranoj vrijednosti pokazatelja rezultata u 2 od 3 ključnih aktivnosti i uloženo je 3.885,52 € kroz stipendije i sufinanciranje prijevoza učenika. Ukupan iznos naknada je povećan zbog manjeg broja korisnika. Isplaćuju se stipendije za 5 korisnika, u odnosu na prijašnjih 8 ali im je povećan iznos naknada i stipendija. Srednjoškolcima se sufinancira prijevoz, a svakom učeniku se dodjeljuje

jednokratna naknada od 66 €. Iznos naknada i stipendija je povećan u 2023. i planira se daljnje povećanje u 2024. godini.

Za mjeru 8 je u 2023. godini Općina utrošila sredstva u iznosu 3.885,52 €.

3. DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

Iskustva prilikom prijave na same natječe su jako važna i Lišane su tražile pojašnjenja za svaku neuspjelu prijavu na kojoj nisu prošli kako bi kod budućih prijava bili uspješniji, efikasniji i bolji. Taj način upravljanja će zasigurno donijeti bolje rezultate i povećati izgleda na nadolazećim prijavama projekata. Tu Lišane vide priliku za napredak u ostvarenju ciljeva javnih politika kako bi bili bolji u povlačenju potrebnih sredstava.

Uvodi se novi sustav digitalizacije poslovanja koji će pridonijeti boljem i efikasnijem, te transparentnijem radu Općine.

Općina Lišane se trudi da bude otvorena prema stanovnicima u smislu podrške i pomoći u bilo kojem smislu a najviše u povezivanju s drugim akterima s kojima mogu uspješnije realizirati svoje vlastite ideje. U tom smislu Lišane nastoje biti javni servis svojim stanovnicima i dati im svu moguću podršku i pomoć koliko god je to moguće. Stav Općine Lišane je da zbog cjelokupne situacije, sve projekte koje provodi budu „projekti za budućnost“. Iako Općina nije u mogućnosti financirati sve projekte, nastoji pripremiti projektnu dokumentaciju za svaki kako bi bio spreman za prijavu na odgovarajuće natječe. Rad Općine je transparentan i otvoren prema javnosti, koja često izražava svoje pohvale ili kritike, ali nekada ne postoji dovoljan feedback od ljudi i na tome bi se trebalo pokušati poraditi kako bi se ljudi uključili u rad Općine koliko god je to moguće i kako bi njihova mišljenja služila boljem donošenju odluka. Ovaj način rada je bio zastupljen tijekom cijele 2023. godine, i Općina će nastaviti sa takvim pristupom i dalje.

Jedinstveni upravni odjel čine načelnik, pročelnik, računovodstvo, administrativna referentica, komunalni redar i odgajateljica. Vijeće čini 7+1 član zbog 8. člana koji zastupa

nacionalnu manjinu koja nije uspjela dobiti dovoljan broj glasova za vijeće ali je taj član dio vijeća prema zakonu jer je manjinama zajamčeno jedno mjesto u vijeću. Tako da je prisutna neobična situacija u kojoj vijeće ima parni broj vijećnika. Unatoč tome odluke se donose većinom jednoglasno i dinamika donošenja odluka nije narušena niti tom činjenicom niti političkim sastavom. U 2023. godini zadržana je stabilnost vijeća i rad Općine se odvija bez problema kod donošenja odluka.

Unatoč pozitivnom feedbacku od strane posebno mlađeg stanovništva, oni ne vide pozadinski rad u općini, ali se Lišane nadaju da će to pokazati kroz realizaciju projekata. Stav Općine je da potiče zajedništvo i ravnopravnost da bi se postigla konstruktivnost i donošenje ispravnih odluka. Praksa je da se nastoji realizirati projekte koji su trenutno provedivi i realni i to se za sada odrazilo na povećanju kvalitete života stanovništva kroz nekoliko provedenih aktivnosti i mjera. Lišane su mala sredina sa svojim specifičnostima i posebnostima i stav JUO je da se potiče zajedništvo što je vidljivo i odražava se na stanovnike koji imaju više povjerenja u rad općine. I dalje je najveći problem uz financije, sporost u rješavanju birokracije, primjerice rješavanja imovinsko pravnih odnosa, vlasništva i sl. što je nedostatak koji utječe na sporost u rješavanju problema. Primjer je katastarska izmjera na području općine koja je provedena ali se i dalje čeka izlaganje kako bi se moglo aktivirati i ozakoniti zemljišta i s njima upravljati na korist svima kroz zalog za kredite ili prijavu na natječaje i sl. Nedostatak kanalizacije je problem koji se mora riješiti kako bi se zadovoljili minimalni kriteriji komunalne infrastrukture. Prioritet je i rješavanje problema vrtića, jer trenutno postoji samo igraonica s 5-satnim programom. Također školska dvorana je potrebna kako bi se podigli sadržaji u općini. Na tome se intenzivno radi, što je pokazano u tabličnim i drugim dijelovima ovog izvješća.

Bavljenje turizmom i ulaganje u ruralni turizam i poljoprivredu se ističu, uz poljoprivredu kao najveće prilike za Općinu Lišane Ostrovičke zbog blizine atraktivnih turističkih središta i značajnog prirodnog krajolika i izlaza na autoput. Obnovljivi izvori energije su također nešto što Lišane vide kao veliki potencijal (solarni paneli i vjetroelevtrane). Na području općine već postoji nekoliko kuća za odmor, međutim trebaju se srediti imovinsko pravni odnosi kako bi te i druge kuće mogle koristiti pogodnosti prijave na projekte, te kako bi kategoriziranjem stekle sve uvjete da se stave u funkciju turizma. Prije svega treba se završiti katastarska izmjera koja je provedena, ali nije završena odnosno nije izvršeno izlaganje. Postoji puno zanimljivih i atraktivnih lokacija koje bi mogle biti iskorištene u turističke svrhe. Komunalna

infrastruktura za to je na zadovoljavajućoj razini i dovoljno je pripremljena za ovakvu vrstu investicija.

Kroz mjeru „Unaprjeđenje putničkog prometa i održavanje javnih prometnica“ do sad, u ovom izvještajnom razdoblju radilo se na svim aktivnostima koje su predviđene u provedbenom razdoblju. Time se pridonijelo doprinosu strateškog cilja To je pridonijelo ostvarivanju ciljeva izgradnje otporne infrastrukture i promicanju uključive i održive industrijalizacije i poticanju inovacija.

Mjera „Izgradnja i uređenje društveno značajnih objekata“ u ovom izvještajnom razdoblju pridonosi očuvanju povijesno i kulturno značajnih objekata na području Općine u svrhu razvoja turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života, povećanje trajanja kulturnih dobara, unaprjeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta. Time se doprinijelo strateškom cilju izgradnje otporne infrastrukture i promicanja uključive i održive industrijalizacije i poticanja inovacija, te ojačati gradove da budu uključivi, sigurni, otporni i održivi.

Mjera „Izgradnja i održavanje komunalne infrastrukture“ u ovoj mjeri se doprinosi razvoju komunalne infrastrukture za potrebe stanovnika kako bi se pridonijelo strateškom cilju osiguravanja dostupnosti i izgradnju otporne infrastrukture i održivog upravljanja.

Mjera „Briga o djeci“ kroz aktivnosti je započeta u više ključnih točaka koje pridonose ostvarivanju strateških ciljeva sigurnih, otpornih i održivih gradova te otporne infrastrukture kroz povećanje sadržaja za djecu i roditelje, unaprjeđenje dosadašnjih igrališta, ulaganje u odgoj i obrazovanje djece.

Mjera „Gospodarski razvoj“ provodi se kako bi se osiguralo povećanje turističke ponude i mogućnosti za razvoj OPG-a kao poticaj razvoju gospodarstva kako bi se ostvarila svrha osiguravanja održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje.

Mjera „Razvoj lokalnog upravljanja“ je obuhvaćena ovom izvještajnom razdoblju za povećanje transparentnosti i uključivanje većeg broja stanovnika u procese donošenja odluka na lokalnoj razini kako bi se ostvario cilj promicanja mira i uključivog društva za održivi razvoj.

Mjera „Unaprjeđenje dostupnosti sportsko-rekreacijskih sadržaja“ konkretnim i izdašnim sredstvima provode se ključne aktivnosti koje doprinose promicanju mirnog i uključivog društva za održivi razvoj i osiguravanje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja i poticanje razvoja sporta i rekreacije.

Mjera „Poticaj obrazovanju i unaprjeđenje uvjeta za obrazovanje“ pridonosi podršci obrazovanju mladih i nadarenih s područja Općine da bi se osigurala svrha uključivog i pravednog obrazovanja za sve.